

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Reklamacije. — Razglas. — Zlaganje posestev. — Nova vinska postava v razmerju z ogrskimi in inozemskimi vini. — Učinki uvoza srbskega mesa. — Poraba rožja kot živinska krma. — Poučno potovanje potovalnega učitelja za sadjerejo Jožefa Loha. — Mednarodna razstava hmelja v Berlinu 1908. — Svarilo — Nastavljanje potovalnih učiteljev na Spodnjem Štajerskem. — Zborovanje podružnice in krajskih društev. — Iz podružnic in krajskih društev. — Gospodarske drobtine. — Uradno. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

Reklamacije.

Številke, ki Vam niso došle, reklamirate najprimerneje na zloženih četrtinki pole, odprto in nefrankirano.

Znotraj se sme razun odpošiljavčeve adrese napisati le še številka lista, ki ni prišel; zunaj pa se mora nad našim naslovom napisati „Reklamacija, poštnine prosta“.

Ker razpošiljamo na tisoče številke in moramo večkrat delati pri luči, se v ekspediciji lahko zgode pomote. Prvi pogoj za redno dostavljanje lista pa je seveda pravilen in razločno pisan naslov naročnika, oziroma člana.

Uprava družbinih listov.

Razglas.

Vsled poročila in predloga odseka za rastlinorejo je sklenil osrednji odbor v svoji seji 10. novembra 1908, da bo od visokega c. kr. poljedelskega ministrstva za povzdigo pridelovanja semenja in krme za leto 1908. podeljeno podporo porabil na ta način, da bo povrnil posestnikom, ki hočejo napraviti nove travnike in pašnike ali stare s posejanjem pomladiti, največ polovico stroškov za nakup travine mešanice.

Ker je subvencija omejena, število podružnic pa zelo veliko, se za letos lahko da v vsaki podružnici le po enem posestniku za 2 orala podpora, t. j. posestnik mora prevzeti drugo polovico semenske mešanice za 2 orala v znesku 40 do 50 K na svoje lastne stroške.

Prošnje za podporo s podatki o kakovosti zemlje (je-li peščena, ilovnata, glinasta, apnena, suha ali mokra) in o legi zemljišča (je-li ravno ali strmo) se morajo poslati potom podružničnih načelstev najpozneje do 15. februarja t. l. osrednjemu odboru c. kr. štajerske kmetijske družbe. **Od osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe.**

Zlaganje posestev.

V starejši zgodovini kmetijstva najdemo starejšo vaško uredbo, ki je poleg skupne lasti na bivališču in paši in na gozdu poznala privatno last le na hišnem in hlevskem poslopju in vrtu in omejeno last na orani zemlji. Ta je bila razdeljena v posamezne kose, pri katerih je imel vsak zadružnik po eno parcelo. Tedaj se

je določalo, kaj in kedaj se naj na teh zemljiščih orje in seje in tako je bilo gospodarjenje s temi zemljišči mnogo lažje, ker je bilo vse bolj enotno.

Te oblike gospodarstva pa so se v teku časa razbile, ker so se hotele vedno bolj širiti. Prisilno obdelovanje se je odpravilo in to je imelo za gospodarstvo marsikako slabo posledico. Postava o prosti delitvi zemljišč je povzročila, da so se parcele še dalje delile. Kako daleč je ta stvar na Štajerskem že prišla, se vidi iz podatkov, ki jih je nabralo svoje dni c. kr. poljedelsko ministrstvo na Štajerskem. Po sto katastralnih občin je imelo takrat — v sedemdesetih letih — 30,3 popolnoma ali izvečine zaokroženih zemljišč, 11,4 raztrganih in 58,3 izvečine raztrganih. Iz tega se vidi, koliko zemljišč je na Štajerskem potrebnih komasacije ali zlaganja. Ti podatki so res da stari že nad 30 let, zastareli pa še niso; nasprotno lahko celo trdimo, da so se v zadnjih desetletjih posestva še bolj trgala ko prej.

Da ima razkasanost posestva za gospodarstvo zelo mnogo slabih posledic, to je pač jasno. „Množina, raztresenost in mali obseg posameznih parcel otežuje obdelovanje in viša prometne stroške na naravnost neverjeten način. Z neštevilnimi mejami, zarami, vratji se odtegne velik del posestva kulturi. Številna, a nepotrebna pota se križajo po zemljišču, a vkljub temu so razne parcele za pristop od gospodarstva naravnost neugodne. Množina in raztresenost malih in maličkih koščkov zemlje otežuje enotno melioriziranje, osuševanje i. t. d., da celo enotno pokončevanje in zatiranje sadnih in živalskih škodljivcev. In tako bi se lahko še dalje naštevati grehi in slabe strani te zemljiške razkasanosti.

Da se to zlo odpravi, so se ustvarile tri državne postave z dne 3. junija 1883., drž. zak. št. 92 do 94, ki zasledujejo razun zlaganja posestev še tudi druge smotre pod naslovom „agrarne operacije.“ To so pa samo okvirji postave, ki bo stopila v veljavo še le tedaj, ko bodo ustvarjene posamezne deželne postave o tej tvarini. Doslej so se ustvarile take deželne postave na Nižjem Avstrijskem, Koroškem, Kranjskem, Solnograškem, Moravskem, Šlezkem in v Galiciji. V svoji zadnji seji

pa je tudi štajerski deželni zbor sklepal o postavitvi predlogi „glede zlaganja gospodarskih zemljišč.“ Postava, o kateri je sklepal, je zelo obširna in obsega 128 točk; zato se moramo v naslednjem omejiti samo na to, kar je v tej postavi pred vsem in najbolj važno.

Bistvo zlaganja obstaja (po Peyrerju) v tem, da se vsa zemljišča, ki spadajo vanj, dasi so last različnih posestnikov, smatrajo kot ena masa, kot eno posestno telo, ki se naj potem racionalno razdeli.

Če zahteva to ena tretjina posestnikov, ki spadajo v okrožje zlaganja (provokacija), potem se to postopanje uvede. Predlog za zlaganje se lahko stavi pri kakem lokalnem komisarju, pri političnem uradu, pri kakem notarju ali advokatu. Če se je to zgodilo in je dopustnost zložitve uradno konstatirana, potem preide kompetenca za rešitev in izvedbo vseh pravnih in gospodarskih vprašanj v roke agrarnih oblasti.

Prvo delo teh oblasti je sedaj, da pred vsem določijo operacijsko polje in udeležence. Ko so se preskrbele iz zemljiške knjige katastralne mape, zemljiškoposestne pole in izpisi, se ogledajo za zložitve določena posestva in se natanko določi število udeležencev. Če lastnik ne dovoli iz svoje volje, so iz zložitve izvzeti sledeči ko si zemlje: Zemljišča, ki so porabna in primerna za stavbišča, hišni vrti, parki, z zidovjem obdana zemljišča, zemlja, ki je namenjena pretežno za vino- in sadjerejo, hmeljevi nasadi, ki stoje najmanj že tri leta in tvorijo pl. keev vsaj polovice ha, gozdi, razun posameznih kosov, ki segajo v druge kulture, rude, kjer se kopljeta pesek in grušč, apnenc in kamenolomi, zemljišča z mineralnimi vreli, ribarskimi, ali drugimi obrtnimi napravami. Zložitveni okoliš mora obstajati ali iz cele katastralne občine ali iz posameznih zemeljskih kosov, ki jih ločijo ostre umetne ali naravne meje od ostalih zemljišč, ki niso določena za razdelitev. Ali pa se mora kazati tisti kraj od enega kraja kot popolnoma ločen in samostojen.

Ko je določeno število udeležencev, poskrbi lokalni komisar za izvolitev odbora. Ta sestoji do polovice iz udeležencev, drugo polovico pa tvorijo ljudje, ki jih skliče lokalni komisar. Tudi župan dotične občine spada v odbor. Za ocen-

jevanje zemljišč, ki pridejo v vpoštev, se izvoli iz srede udeležencev pet cenilcev, h katerim se pridruži znanstveno in praktično izobražen kmetovavec kot boniter; vsi se zaprisežejo.

Ob cenitvi se zajedno tudi natanko določi posest vsakega posameznega udeleženca. Nato se sestavi zapisnik, ki obsega v svojem prvem delu posamezne neposredno udeležene s številom udeleženih zemljišč, njihovo skupno površino in katastralno dognanim čistim dobičkom, v drugem delu pa posredno udeležene. Nadalnja naloga komisije je, da sestavi register o posestnem stanju na podlagi dejanskega dognanega posestnega stanja in zapisnika o izračunanju površja.

Ako si je na ta način komisija o starem posestnem stanju popolnoma na jasnem, se začne določevati novo. To se določi na podlagi novega pozvedovanja, ki pa se omejuje le na merjenje trajnih, ne spremenljivih mej, n. pr. cest, potokov, jarkov i. t. d. Ko se je sestavil o posestnem stanju nadaljni zapisnik ki zadeva register o posestnem stanju, se napravi pred vsem načrt skupnih naprav in račun o odkupnini. V prvo (skupne naprave) spadajo po postavi vsa ona sredstva, ki narede skupno posestvo kolikor mogoče prosto služnosti, torej poskrbi se za pota in dovoze ter za primerne vodne ceste. Če je pri zaračunanju odkupnine določena zahteva za vsakega upravičena v vsaki vrsti kulture, se posvetuje komisija z odborom udeležencev o novih načelih za novo delitev polj, t. j. o tem, kako se naj vse povsodi na okoli raztresena polja zamenjajo, tako da se posestva kolikor je mogoče zaokrožijo. Seveda bo tukaj mnogo raznih želj. Predno se polje na novo razdeli, se vzamejo te želje na znanje in se vpišejo v poseben zapisnik za želje.

Jedna najvažnejših nalog pri zlaganju posestev pa je seveda potem določitev zamembnih zemljišč. Vsakemu posestniku se dado na razpolago različna zemljišča v vrednosti njegove zahteve, v kolikor je mogoče enaki velikosti in enaki kulturi, skupno ležeča in lakko dostopna. Vrednost se naj pri zameni ne spremeni. Če ne gre v interesu zaokrožanja drugače, se lahko to pravilo tudi prevrne. V tem slučaju pa se mora oni posestnik, ki dobi sedaj slabši del, seveda odškodovati.

V ta namen se sestavi tudi zapisnik za odškodnine. Ta izkazuje novo posest vsakega posameznega udeleženca posamezno po poedinah odškodninah, kulturnih vrstah in zemeljskih razredih. Nadalje se sestavi zapisnik odškodnin v denarju in v tega se zapisujejo vplačila in prejemi vsakega udeleženca.

Za ona zemljišča, ki bi se naj zamenila, katera pa so preveč obtežena, ali kjer je stvar dvomljiva, se poskrbe zamene v delih.

Če so se zamene enkrat zaznamovale na izvorni mapi, potem se na zemlji označijo s koli in potegnejo meje. Te pa samo tedaj, če so udeleženci zemljišča v tem štadiju že potom pogodbe vzeli provizorično v najem.

Končani načrt vseh operacij leži 14 dni v kraju operacij udeležencem na vpogled. V teku 20 dni se proti njemu lahko vlagajo pri lokalnem komisarju ugovori, ki jih, če se potom dogovora nedado rešiti,

po natančni poizvedbi predloži deželni komisiji v odločitev. Proti odloku deželne komisije se lahko vloži ugovor pri ministerjalni komisiji.

Če ni ugovora ali če se ugovoru ni ugodilo, potrdi deželna komisija načrt zložitve in potem se izvedejo skupne naprave i. t. d., sploh se zložitve izvrši.

Važne so določbe o stroških za zlaganje. V kolikor prihaja v vpoštev odškodnina članom in svetnikom deželne in ministerjalne komisije, lokalnih komisarjev in vodij tehničnih oddelkov, se plača iz državne blagajne. Vse druge stroške, posebno one za tehnično osobe in njihovo uradno stanovanje, za potrebne delavce, kole, mejnike i. t. d., pokritje denarnih izdatkov in stroške za skupne naprave, morajo povrniti udeleženci.

Da pa se delo ne zavleče, plača večino teh stroškov dežela in jih potem iztirja, ko je delo končano, pri udeležencih.

Višino stroškov določa pred vsem velikost ozemlja. Po sedanjih izkušnjah znašajo stroški v srednjih razmerah.

Če znaša ozemlje	200 ha	26 K
" " "	400 "	23 "
" " "	700 "	20 "
" " "	1000 "	16 "
" " "	1500 "	13 "
" " "	2000 "	11 "
" " "	3000 "	10 "

V ugodnejših razmerah so stroški za 20% nižji, pri zelo neugodnih razmerah za nekako 20% višji.

Stroški udeležencev za delavce, kole i. t. d. pridejo v srednjih razmerah na ha

Če znaša ozemlje	500 ha	na 6 K
" " "	1000 "	" " 4 "
" " "	2000 "	" " 3 "

do 2.5 K, v ugodnih ali neugodnih razmerah 20% manj ali več kakor zgoraj. Vse vloge, zapisniki, priloge, pravne listine, izjave, rzsodbe, pogodbe, legalizacije so v agrarnih rečeh proste kolkov in pristojbin.

Nova vinska postava v razmerju z ogrskimi in inozemskimi vini.

Vsled naročila vinorejskega odseka je sklenil osrednji odbor c. kr. štajerske kmetijske družbe v svoji seji 3. septembra 1908, da bo skušal izposlovati pri c. kr. poljedelskem ministrtvu, da bo avstrijska vlada napotila ogrsko, da se ustvari nova vinska postava na Ogrskem. Kakor znano, je obljubila pri nagodbenih pogajanjih ogrska vlada avstrijski, da bo na Ogrskem ustvarila enako vinsko postavo, kakor jo ima sedaj Avstrija. Nagodba velja sedaj že eno leto, a ničesar ni čuti, da se je na Ogrskem uvedla kaka nova vinska postava. Ogrska ima s tem veliko korist in vinorodne avstrijske dežele v primeri z Ogrsko veliko škodo, ker je na Ogrskem dovoljeno alkoholiziranje in slajenje vina (torej krščenje na veliko), kar povzroči, da se na veliko izdelujejo cena vina, ki škodijo našim domačim, pristnim štajerskim vinom pri ceni. Ta konkurenca se pri nas zelo hudo občuti in je vzrok, da dobivamo za vina iz leta 1908. tako slabe cene. Za prihodnja leta pa se lahko to zlo odpravi samo na ta način, da si ustvari Ogrska kakor hitro je mogoče enako postavo, kar je po svoji obljubi tako ali tako primorana. Treba jo je pač odločno spomniti njene obljube.

To se mora tem hitreje izvršiti in je tem bolj potrebno, ker morajo smatrati avstrijski vinorejci novo vinsko postavo za nepravilno kazen, ker morajo avstrijski vinorejci trpeti, da škoduje Ogrska s svojim ponarejenim in zato cenim vinom njihovemu pristnemu, ne zmešanemu pridelku. Odličan pravoslovec je rekel v nekem časopisu, da je popolnoma jasno, da morajo iz inozemstva vposlana vina imeti potrdilo od državnega poskuševališča izvozne dežele in da se ne morejo prej rabiti, dokler ni kako avstrijsko ali deželno preizkuševališče preiskalo, ali so res pristna ali ne. Tako ravnanje bi bilo primerno določbam nove vinske postave in zato bi bilo nujno potrebno, da se dostavi k vinski postavi potom odredbe taka določba. Nastavljeni državni kletarski nadzorniki lahko že danes pazijo na ogrska vina in naj, če imajo dvome o pristnosti uvoženega vina, takoj določijo, da se klet, v kateri so vložena, zapre, dokler se vsa stvar ne razjasni. Z ozirom na res slab položaj, v katerega pridejo naši pošteni vinorejci po umazani konkurenci alkoholiziranih in če treba, tudi poslanih ogrskih vin, je osrednji odbor razun uloge, ki jo je kakor smo zgore omenili, poslal c. kr. poljedelskemu ministrtvu, naprosil tudi c. kr. namestnijo, naj primerno pouči državne kletarske nadzornike, kako naj ravnaajo z uvažanimi ogrskimi vini in naj jim naroči, da morajo na vina, ki se uvažajo k nam iz Ogrske, posebno strogo paziti. J.

Učinki uvoza srbskega mesa.

Provizorična trgovinska pogodba s Srbijo je od 1. septembra 1908 v veljavi. Od tega časa sem se uvažava srbsko meso na naše velike trge. V prvi vrsti je bil Dunaj mesto, ki ga je osrečilo srbsko meso. Kakor pa poroča dunajska „Provisionierungszeitung“, prihaja zadnjih šest tednov sem srbsko meso tudi v druga avstrijska mesta, kakor v Dunajsko Novomesto, Gradec, Trst in v glavno mesto Ogrske, Budapešto. V drugi polovici meseca septembra je prišlo na dunajski trg okoli 73.000 kg govedine (od približno 380 glav goveda) in okroglo 45 tisoč kg svinjskega mesa (od približno 481 repov svinj). V oktobru je znašal uvoz 250.000 kg govejega mesa (od 1080 glav goveda) in 240.000 kg svinjskega mesa (od 2150 svinj), v prvi polovici novembra se je vpeljalo 364 goved s približno 78.000 kg mesa in 850 svinj s približno 93.000 kg mesa. Vidi se, da se ta uvoz sicer počasi, a vedno bolj viša. Dasi te množine za dunajski konzum ne pridejo ravno v vpoštev, vendar uplivajo na ceno živine zelo neugodno. Že samo dejstvo, da se po potrebi lahko dobi meso iz Srbije, je povzročilo, da je cena naši živini padla in sicer tako zelo, da že dolgo nismo videli kaj enakega. Pri tem padcu cene trpe v prvi vrsti avstrijski kmetovavci, ki jih je letos posebe še zadelo pomanjkanje krme. A tudi avstrijski živinotržci, posebno manjši, ki obiskujejo sejme po deželi in kupčujejo naravnost z našimi kmetovavci, so trpeli občutno škodo. K temu še pride gospodarska depresija, ki jo je povzročil splošen političen položaj, ki je konzumno

zmožnost velikih ljudskih center zelo zmanjšal. Naša bojazen, da bo možnost uvoza srbskega mesa in manjša vrednost srbskega blaga odločevala pri določanju cene mesa, se je v polni meri uresničila, ravno tako tudi naša napoved, da ne bo kupujoče občinstvo imelo pri tem prav nikakega dobička. Dasi je cena živini zelo padla, se cena mesu ni znižala, k k večjemu pri najbolj koščnem blagu. Delavci torej niso prav nič pridobili, pač pa precej izgubili, ker so zamenjali s slabim srbskim mesom prejšnje dobro ali vsaj srednje dobro gališko in ogrsko meso. Kajti z vedno napredujočim srbskim uvozom je začel uvoz gališkega in ogrskega mesa na Dunaj ponehavati, ker so se živinotržci teh dežel popolnoma pravično bali, da bo cena živini še bolj padla, če bi se tudi iz teh dežel uvažale iste množine živine ko dotlej. Posledica uvoza srbske živine se kaže torej poleg nižje cene naše živine tudi v tem, da je srbski uvoz odrinil avstrijske živinotržce in prekupce z naših velikih trgov, pred vsem z Dunaja, ne da bi postalo s tem meso ceneje. Namestu da bi odločevala dobra kakovost mesa pri določevanju cene, je ravno slaba kakovost iz inozemstva uvedenega mesa, ki določa cene in vpliva na vso avstrijsko in ogrsko trgovino z živino. Škoda, ki jo ima avstrijsko kmetijstvo, odkar velja pogodba s Srbijo, na svoji živini, je naravnost velikanska. Če primerjamo lanske in letošnje cene posameznih kategorij, vidimo, da je cena večje padla pri meterskem centu žive teže za najmanj 16 K pri vprežnih volih, za 20 K pri polmastnih podrejenih volih, za 20 K pri mesarskih kravah, za 18 K pri bikih, 26 K pri molznih kravah in 45 K pri mladi živini. Povprečno je padla pri vseh kategorijah goveda cena pri meterskem centu žive teže za 24 K.

Pri svinjah je padla pri meterskem centu klavne teže za 34 K.

Če se oziramo na ta števila, ki odgovarjajo dejstvom in na statistiko o štetju živine 3. decembra 1900, lahko za Štajersko približno določimo izgubo pri živini od druge polovice leta 1908. Število krav znaša 295.689. Za iznašanje telet jih bo prišlo, kakor uči izkušnja 85% v vpoštev, to je 253.000. Od teh se jih mora 50% računati na jalovice, na povrženje, smrt telet in prodajo telec, tako da znaša letni prirastek okroglo 126.000 glav, oziroma toliko jih pride vsako leto v zgore navedenih kategorijah na prodajo. Največ se jih proda v času od septembra do januarja, tako da lahko računamo najmanj 60% to je 75.000 glav s povprečno težo 4 meterskih centov. Če se oziramo na to število in povprečen primanjkljaj 24 K pri meterskem centu, pa smo v tem času izgubili 300.000 meterskih centov po 24 K tako da je izgubila sama štajerska dežela v času, odkar je bila najnižja živinska cena, celih 7,200.000 K.

Tudi pri svinjah, kjer računamo 300.000 repov, znaša izguba na ceni, če računamo jako nizko, pet milijonov kron. Dasi je v glavnem kriva teh slabih cen trgovska pogodba s Srbijo, vendar gre precejšen del te krivde tudi na račun avstrogrske nagodbe in pomnoženega uvoza iz Ogrske, ki je ž njo v zvezi. Po podatkih

statistike o medsebojnem prometu znaša večji uvoz iz Ogrske v času od januarja do konca septembra 1908 v primeri z isto dobo prejšnjega leta skoro 18. milijonov kron.

V dunajski veliki tržnici so se za srbsko meso dosegle sledeče cene: za sprednjo govedino 60 do 96 v, zadnjo 70 do 112 v, za cele svinje 108 do 124 v, za polovice svinje brez sala 112 do 128 v, za polovice svinje brez sala 112 do 128 v, pri kg. Nasprotno pa je dunajska velika klavnica dosegla pri svojih štantih za srbsko meso in sicer: sprednje 120 v, zadnje 140 v pri kg. Temu nasproti pa je padla cena za gališko meso pri velikem prometu za prednje na 52 do 68 v, za zadnje na 84 do 132 v, dočim so gališke svinje dosegle 120 do 148 v, svinjina 164 do 184 v. Tudi pri najboljši ogrski svinjini je cena padla in variira med 152 do 154 v. Seveda je ta sprememba v dunajski veletržnici vplivala tudi na cene na dunajskem velikem sejmu, ker kupijo veliki mesarji veletržnice vsak teden 800 do 1000 glav živine na osrednjem živinskem sejmu v Marxu. Srednje in slabše blago je v ceni zelo nazadovalo, tako da je izginila cela vrsta prekupeev, ki so prej obiskovali dunajski sejem. Njihove transporte izgubi Dunaj; zato pa stopi na njih mesto srbsko blago. Dasi se zdi z gore omenjenemu listu, da se zaradi cene, ki jo je srbsko blago doseglo na dunajskem trgu, ni bati, da bi se prihodnje dni zvišal uvoz iz Srbije, vendar o tem dvomimo in smo naravnost trdno prepričani, da napreduje srbski uvoz neprenehoma in da se cena naši živini ne bo mogla zvišati, dokler se sploh kak uvoz živine iz Srbije mogoč.

Za Srbijo je posebno ugoden uvoz svinj in svinjskega mesa v Avstrijo.

Tako vidimo veliko škodo, ki jo trpimo pri naši živini in v takih razmerah ni misliti, da bi se vzdržal uvoz živine in mesa, posebno, ker so se že sedaj pokazale razne nerednosti in nepravilnosti. Mnogokrat se je moralo konfiscirati meso od zelo suhe živine. Isto velja o loju, ki je pripuščen samo za tehnične svrhe. Meso in mast sta bila večkrat umazana, kar priča o pomanjkanju snage po srbskih klavnicah. Tudi ikre so se našle. Klavnice nadzorujejo, kakor poroča z gore omenjeni list, samo ogrski živinozdravniki; treba bo pa na vsak način, da se pritegnejo tudi avstrijski. Večkrat so bile namestu srbskih plomb plombe ogrske državne železnice, zgodilo se je celo, da se papirji niso strinjali s številom kosov ali pa je bil precejšen razloček v teži.

Juvan.

Poraba rožja kot živinska krma.

(Izviren spis.)

Rožje, ki odpada pri vsakoletnem obrezovanju trsja, se porablja pri nas večinoma za kurjavo; pepel služi kot gnojilo in sicer ga vinogradniki rabijo posebno na deteljšču.

Ker se detelja pokrmi živini, pride na ta način res nekaj snovi, ki se nahajajo v rožju, v obliki živalskega gnoja zopet v vinograd.

Nekateri rožje sesekajo in napravljajo iz njega s pridatkom zemlje in drugih tvarin mešanec ali kompost, ki ga potem rabijo kot gnoj v vinogradih.

Rožje pa se da še na drug, in morebiti boljši način izkoristiti. V rožju se nahajajo namreč snovi, ki lahko služijo kot živinska krma.

To je tem važnejše, ker, kakor obče znano, v vinorodnih krajih povsod primanjkuje krme in se zaradi tega tam ne more rediti potrebna množina živine; vsled tega primanjkuje v krajih, kjer je vinoreja zelo razvita, potrebnega gnoja za vinograde. Velike važnosti je poraba rožja kot krma posebno v letih, ko kakor letos splošno primanjkuje krme.

Francozi, ki so kakor v drugih strokah, tudi v vinarstvu v marsikaterem oziru naši učitelji, so dognali, da ima 100 kil rožja redilne vrednosti za 55 do 60 kil dobrega sena.

Potemtakem imamo v rožju enega oralna vinograda redilne vrednosti za okroglo 400 kil dobrega sena.

Jasno je toraj, da je zelo umestno, da se ta redilna vrednost rožja porabi za krmljenje živine!

Rožje se seve mora podajati živini v primerni obliki, da ga lahko zavživa.

Glede tega imajo Francozi večletne izkušnje (od leta 1893. sem).

Izumili so stroj, ki rožje reže in drobi; tako pripravljeno rožje je lahko prebavljivo in živina ga zelo rada zavživa.

Rožje se poklada, le dokler je sveže in sočno; suho rožje ni za krmo. Iz tega sledi, da je najbolje, rožje sproti rezati v vinogradu in ga s strojem samo toliko narezati in nadrobiti, kolikor se ga rabi za en dan.

Vendar pa se da rožje ohraniti sveže in sočno do meseca maja, ako ga spravimo v velike kupe na senčnem kraju, in ga dobro stlačimo; zrezano in zdrobljeno ostane rabljivo 4 do 5 dni, ako ga hranimo na primernem hladnem kraju, kjer se ne posuši in tudi drugače ne pokvari.

Nekateri ga namakajo s soljeno vodo (1/2 kile soli na 100 kil rožja), ter ga hranijo v sodeh ali kadeh.

Živini naj se poklada poleg rožja še seno, slama ali kako drugo krmilo; krmi se lahko na primer tako-le: v jutro se polaga najprej seno ali slama, potem 5 kil zrezanega in zdrobljenega rožja; opoldne samo seno in slama, zvečer pa razven tega, kakor v jutro, zopet rožje.

Na ta način je krmil svojo živino gospod Rudolf Wibmer v Ptuj, ki ima do 50 oralov vinogradov v Halozah, lanske zimo štiri mesece in je bil s tem krmljenjem prav zadovoljen; živina je bila lepo rejena, krave niso izgubile na mleku.

Da se morejo s krmljenjem rožja delati tudi pri nas poskušnje, je dovolilo c. kr. poljedelsko ministrstvo 15 strojev za rezanje in drobljenje rožja, ki se postavijo v raznih vinorodnih krajih; vinogradniki imajo toraj priliko, takoj delati poskušnje s krmljenjem rožja.

S stroji, ki se gonijo z roko (potrebne so štiri osebe, teža 420 kil, cena 360 K), se zreže in zdrobi v eni uri 70 kil rožja; isti stroj izdelava, ako se goni z živino (z gepljem ali vitlom), v eni uri 170 kil; stroj, ki ga goni umetna sila (voda, bencin, elektrika; potrebne so štiri konjske sile; teža 620 kil, cena

580 K), zreže in zdrobi v eni uri 350 kil rožja.

Star, debel les, na primer od locnjev i. t. d. se seve ne sme dajati v stroje, sicer se stroj pokvari.

Stroške za gonilno silo in za morebitna popravila morajo trpeti zanimanci, to so tisti, katerim se rožje reže in drobi.

Naj bi se toraj vsak razumen gospodar v prihodnje posluževal krmljenja rožja.

Na ta način bi bilo mogoče, v vinorodnih krajih rediti več živine in tako pridelati več gnoja, ki nam je v vinogradih neobhodno potreben.

Stroji za rezanje in drobljenje rožja so postavljeni v primernih krajih vinorodnih okrajev Brežice, Šmarje, Slovenska Bistrica, Ptuj, Ormož, Ljutomer, Gornja Radgona, Sv. Lenart v Slov. Gor. in Maribor, ter so vsakomur na razpolago.

Posestniki, ki so prevzeli stroje v oskrbovanje, se naznanijo v teku prihodnjih dni.

V Gradcu, dne 2. januarja 1909.

F. Matiašič,
c. kr. vinarski inšpektor.

Poučno potovanje potovalnega učitelja za sadjerejo Jožefa Loha.

S podporo visokega c. kr. poljedelškega ministrstva in visokega štajerskega deželnega odbora je bilo podpisanemu omogočeno, narediti v septembru leta 1908. poučno potovanje o sadjereji na Tirolskem, v Švici, Virtemberškem in Češkem. Na tem mestu izraža pred vsem svojo najiskrenejšo zahvalo za to velikodušno podporo.

Najprej je šel v gospodarsko šolo in poskusno postajo pri Sv. Mihelu ob Anizi, da bi si ogledal prostrane vinograde in sadunosnike, laboratorije in druge naprave tega zavoda. Od tam je šel v Neumarkt, med lepimi vinogradi v Traminu in Kelternu, od tam v Bocen, kjer je obiskal tvornico za sadne konzerve, skladišča in odpremovalnice posameznih trgovcev s sadjem.

Od Bocna ga je peljala pot dalje k sadunosnikom v Terlanu, ki štejejo okoli 12.000 grmičastih dreves, potem v Lana-Burgstall, kjer je obiskal sadno skladišče zadruga za vnovčevanje sadja, ki pa ga ima nek berolinski trgovec v najemu. Nadalje je obiskal razne sadunosnike v Lani in Meranu. V kalvilskih sadunosnikih se že od daleč vidijo papirnate vrečice, v katerih je skrito vsako posamezno jabolko, da je varno pred rastlinskimi in živalskimi škodljivci. Tudi se opazijo vsepovsodi, v vsej dolini med Bocnom in Meranom, zelo važne naprave za zamakanje sadunosnikov in vinogradov.

Po vsej južni Tirolski so bili samo lepi in čisti sadovi. Največkrat se najdejo srednje visoka drevesa v sadunosnikih, v kalvilskih vrtih pa kordon ali grmič. Ker so drevesa zelo rodna in zelo na gosto posajena, ne dosežejo posebno visoke starosti. Skoro vsepovsodi se škropijo drevesa proti skrabavosti in žvepljajo proti strupeni rosi. Med drevesnimi škodljivci se najde največkrat vrbin zavijač, kar prihaja pač od tega, ker se sadi v bližini sadunosnikov mnogo murb in vrb, ki so potrebne za brajde po vinogradih.

V Švici je obiskal poskusno postajo in šolo za sadjerejo, vinorejo, in vrtnarstvo

v Wädenswilu, kjer imajo zelo dobro in praktično urejeno postajo za vnovčevanje sadja, dalje v letu 1895. ustanovljeno zadruga za sadje- in vinorejo, ki je v zadnjem letu naredila in v promet spravila 13.700 hl sadjevca. Ob curiškem jezeru je obiskal par sadjerejev. V Curihu samem pa je imel priliko prisotstvovati ustanovi nove zadruga za izdelovanje sadjevca v Wiedikonu. Obiskal je nadalje gospodarsko šolo Stoickhof pri Curihu, ki ima samo sadjerejo s pridelovanjem trave. Nato si je ogledal zvezo vzhodnješvicarskih gospodarskih zadrug v Winterthuru. Podjetje je krasno urejeno, kar se vidi pač najlepše v tem, da ima 151 članic zadrug z 11.150 člani. Letni promet je znašal v pretečenem računskem letu, v 22. njenega obstanka, 6 milijonov frankov, članom se je vrnilo 105.600 frankov. Od Winterthura je šel v Bischofszell, kjer je obiskal zadruga za izdelovanje sadjevca, ki obstoja par let in ki je imela v pretečenem letu 9.900 hl prometa. Od tam je šel obiskat zadruga za sadjevec in izvoz sadja v Egnachu na bodenskem jezeru, ki posluje zelo uspešno in ki je imela pretečeno leto nad 17.000 hl prometa. Ob bodenskem jezeru si je še ogledal par kmečkih sadjarij, obiskal tudi gospodarsko zimsko šolo v Arenenbergu. Ta zavod obstoja od leta 1904., ima dva zimska tečaja in v vsakem 60 do 70 učencev. Kmetski krogi se ga zelo drže.

Na vsem potovanju po Švici se je dobro videlo, da so drevesa zato, ker so sajena celo po 20 m narazen, zelo zdrava, velika in da se da v sadunosniku tudi lahko pridelovati krma. Navadno se sadi in prideluje prešno sadje; deloma se naredi v zelo dobro in vzorno vrejenih zadrugah iz njih sadjevec, ostalo pa se izvažajo v Nemčijo, kamor je izvoz sadja zelo velik. Ob curiškem jezeru delajo sadjevec brez vode, ob bodenskem pa pridajo precejšno množino vode. V prvem slučaju ga prodajajo kot „Obstsajt“, v drugem pod imenom „Obstmast“. Iz tropin naredijo žganje, kar je tem lažje, ker lahko vsak posestnik svoj domači pridelek zažge. Ostanki pri žganju se stisnejo v obliko opeke, posušijo in potem skurijo. S sadjem tržijo navadno sadjarji sami ali zadruga, ki uspevajo danes vse vprek prav dobro.

Po nadaljnem načrtu je peljala pisca pot na Virtemberško. Tukaj je obiskal pred vsem staroznani sadjarski zavod v Reutlingah, kjer se je videlo posebno v matičnih nasadih mnogo raznih vrst. Nadalje je obiskal vzorne oblikovne vrte Nikolaja Gaucher v Stuttgartu, velik sejem za sadje na severnem kolodvoru in sejem za sadje na Viljelmovem trgu. Tukaj imajo opravke samo trgovci s sadjem in komisijske trgovine, ki skrbe same za prodajo. Splošno je bila letos neznanska množina sadja, tako, da so bile cene zelo nizke. Hvaležen in poučen je bil obisk občinske stiskalnice v Untertürkheimu in združne stiskalnice konzumnega društva v Stuttgartu, obisk gospodarske akademije in sadjarske in vrtnarske šole v Hohenheimu ž njemi obširnimi in vzornimi nasadi.

Nasadi po Virtemberškem so precej veliki, ker pa se porabi tukaj zelo mnogo sadja, ker po izjavah starih domačih sad-

jarjev že leta in leta ni bilo tako rodne leta, ker je sadni trg v Stuttgartu jeden največjih v Nemčiji, zato bi se naj štajerski sadjarji brigali zanj.

Od Virtemberškega je šla pot na Češko, v sadunosno Labino dolino. Tukaj je bilo pred vsem treba obiskati zadruga za vnovčevanje sadja „Elbegau“ v Sebuseinu. Ta se peča s prodajanjem svežega sadja. Sicer ima poleg starih kupcev in pre-kupcev precej slabo stališče, a vendar je, odkar obstaja, dosegla že zelo lepe uspehe. Pri obisku posameznih krajev v labski dolini je pisec lahko večkrat opazoval precej barbarsko vlaganje sadja v šajke. Klepscheve konzervne tvornice v Ustju ob Labi in tvornice za izdelovanje alkohola prostih sadnih sokov „Ceres“ tvrdke Schicht v Ringelhainu ni mogel obiskati, ker mu je bil vstop prepovedan. V Lito-mericah je obiskal gospodarsko skladišče in šolo za sadjerejo, poljedelstvo in vinorejo. Skladišče ima okoli 500 akcionerjev, je zelo dobro urejeno in ima letnega prometa približno 500.000 K. V poljedelski šoli sta vredna ogledovanja vinograd in matičnjak za sadjerejo, razun tega zelo vzorna drevesnica in bogata zbirka učil. V labski dolini je lahko opazil, da se koščičnato sadje vse prezgodaj pobira in da je sadjerejec izroččen na milost in nemilost trgovcu. Nikakor namreč ne more vplivati na ceno sadja.

V Pragi je obiskal osrednjo zvezo nemških gospodarskih zadrug za Češko, nemško agrarno tiskarno, ki je tudi gospodarski združen zavod. Ogledal si je še sadjerejski zavod v Troji pri Pragi z vzorno urejeno vnovčevalnico za sadje in z obširnimi matičnjaki.

Vsi ti popotni vtiski so vzbudili v meni čuvstvo in utrdili prepričanje, da imamo v Avstriji mnogo vzornih sadjerejev, zato pa malo izbornih trgovcev, tako da ima prekupec pravzaprav največji dobiček od naše sadjereje. Temu se lahko odpomore samo s tem, da se povzdigne domača poraba sadja in da se razširi prodaja sadja s pomočjo zadrug. Vsa podjetja, ki delajo na to, da se producent in konzument čim bolj zblížata, se morajo kolikor mogoče izdatno podpirati.

Bruck ob Muri, novembra 1908.

Jožef Loh,
potovalni učitelj za sadjerejo.

Mednarodna razstava hmelja v Berlinu 1908.

Na to razstavo, ki jo je priredila poskusna in učna postaja za pivovarstvo v času od 11. do 18. oktobra 1908, so poslali razun iz Nemčije hmelj tudi iz Belgije, Angleške, Francoske, Avstrije, Rusije in Ogrske. Tudi ameriški hmelj je bil prijavljen, a ni prišel pravočasno v Berlin. Po množini hmelja, ki se prideluje v kaki deželi, se je delil v posamezna okrožja. Avstrijski hmelj je bil razdeljen v osem okrožij in sicer I. Zatec, II. Uštek, III. Polep, IV. Duba, V. Štajersko, VI. Galicija, VII. Moravsko in VIII. Nižja Avstrija. Južnoštajersko hmeljarsko društvo je poslalo od 23 hmeljarjev 34 vzorcev po 4 kg in ravno toliko po 1 kg posebni predkomisiji, ki je bila ustanovljena na Dunaju. Ta je pripustila samo 25 vzorcev na razstavo; k tem so še prišli štirje vzorci iz Vzhodnje Štajerske. Ocenjeval

se je hmelj po okoliših na ta način, da so priznali ocenjevalci posameznim vzorcem za razne dobre in slabe lastnosti določeno večje ali manjše število točk. Število slabih točk se je na to odštelo od števila dobrih in ostanek je potem odločal pri razdelitvi nagrad.

Pri ocenjevanju dobrih lastnosti se je oziralo na: 1. trgatev (število točk: za najslabšega 1, za najboljšega tri); 2. posušitev (točke 1 do 5); 3. barva in luč (1 do 10); 4. rast grozda, njegova oblika in enakomernost; oblika reclja in množina semena (1 do 15); 5. množina lupulina (1 do 15) in 6. duh in okus (1 do 15).

Pri ocenjevanju slabih lastnosti se je oziralo na 1. plesnivost, škodljivce, črnoto (število točk 15 do 0); 2. napake, ki so nastale po nepravilnem ravnanju, raztrganost, rjava barva lupulina, duh po dimu i. t. d. (točk 15 do 0).

Največje število točk, namreč 60, je dobil hmelj iz Nemčije in sicer iz četrtega nasadnega okrožja, iz Virtemberskega in Badenskega. Temu je sledil avstrijski hmelj (Žatec) s 56½, potem ogrski z 51, ruski s 44 in belgijski s 37 točkami. Francoski hmelj je dobil dve drugi darili; število točk na vzorcih ni bilo razvidno. Angleška se je udeležila razstave le s prepariranim hmeljem, ki pa se ni ocenjeval.

Avstrijski hmelj se je tako-le ocenil: 1. Žatec 56½. 2. Južna Štajerska 54. 3. Moravska 51½. 4. Ustek 51, 5. Galicija 48½. 6. Duba 48. 7. Vzhodnja Štajerska 48. 8. Polep 46 in 9. Gornja Avstrija 38 točk.

Južnoštajerski hmelj se je tako klasificiral: Zlato kolajno (1. darilo) je dobila gospa Fani Kukec za pozen hmelj, ki je dosegel sledeče število točk: $(3 + 5 + 10 + 12 + 11 + 13) - (0 + 0) = 54$; dve srebrni kolajni (2. darilo) je dobil gospod župan Jožef Širca in sicer za zgodnji hmelj: $(2½ + 5 + 9 + 11 + 11 + 13) - (0 + 0) = 51½$ in za srednje zgodnji hmelj: $(3 + 5 + 10 + 12 + 10 + 12) - (0 + 1) = 51$; srebrno kolajno je nadalje dobil gospod državni poslanec Franc Roblek za srednjezgodnji hmelj: $(3 + 5 + 9 + 11 + 10 + 12) - (0 + 0) = 50$. Po eno bronasto kolajno (3. darilo) so dobili gospodje Karl Janič za srednjezgodnji hmelj: $(3 + 5 + 9 + 13 + 9 + 10) - (0 + 0) = 49$, gospod Vincenc Janič v Celju za srednjezgodnji hmelj: $(3 + 5 + 9 + 13 + 9 + 11) - (0 + 1) = 49$ in gospod Franc Oset na Vranskem za srednje zgodnji hmelj: $(2½ + 5 + 10 + 11 + 9 + 11) - (0 + 0) = 48½$.

Hmelj ostalih razstavljačev, ki niso dobili nobenih nagrad, se je sledeče ocenil: srednjezgodnji hmelj gospoda Jožefa Cigana 45½, enaka vrsta gospoda Martina Ocvirka na mali Pirešici 44, enaka vrsta gospe Fani Kukec 42½, pozni hmelj gospoda V. Janič v Celju 43, srednjezgodnji hmelj gospoda Janeza Apala na Vranskem 43, pozni hmelj gospoda Antona Plaskana v Braslovčah 42½, srednjezgodnji hmelj gospoda Fridriha 42½, enaka vrsta gospoda Franc Rajšterja v Šoštanju 42, enaka vrsta gospoda graščaka Otona Pollacka pri Novem Kloštru 42, enaka vrsta gospoda Ježov-

nika v Arji vasi 42, pozen hmelj gospoda Jožefa Cigana 41½, enaka vrsta gospoda N. Zanierja v Št. Pavlu pri Preboldu 40½, srednjezgodnji hmelj gosp. Karla viteza pl. Haupt 40, enaka vrsta gospoda N. Zanierja v Št. Pavlu pri Preboldu 39, pozni hmelj gospoda dr. Bergmanna 39, srednjezgodnji hmelj gospoda Antona Plaskana v Braslovčah 38½, enaka vrsta Florjana Raka v Braslovčah 38 in pozen hmelj gospoda graščaka barona Knoblocha 36 točk. Vzorcev ostalih producentev komisija ni pustila na razstavo.

Iz vsega navedenega se vidi, da zavzema južnoštajerski hmelj med avstrijskim drugo mesto. Če trobijo torej češki hmeljarji v svet: „Češki hmelj, najboljši na svetu“, lahko tudi mi rečemo: „Južnoštajerski hmelj, drugi najboljši na svetu“.

Popolnoma objektivna presoja dobrote našega hmelja na berolinski razstavi je zanj najvažnejšega in največjega pomena. Ta presoja se je že porabila s tem, da se je pri tuzemskih in inozemskih pivovarnah uvedla in začela direktna, velika reklama za naš hmelj. Za južnoštajerske hmeljarje še torej ni prišel čas, da bi obupali.

Anton Petriček,

poslovodja južnoštajerskega hmeljarskega društva.

Svarilo.

Kakor se nam je poročalo od zanesljive strani, je razposlala vlada na vse večje kraje na Ogrskem okrožnice, s katerimi obvešča, da se nahajata v Ljubljani 2 vagona ameriške rdeče detelje, in svari pred nakupom dotičnega semena. Ker bodo skoro gotovo delale ljubljanske tvrdke na to, da se ta detelja, kolikor mogoče tudi na Štajerskem razpeča, ista je pa manjvredna, in je tudi nevarno, da se raznese ameriška deteljna predenica, sklenil je osrednji odbor v seji z dne 12. januarja 1909 v listih „Landw. Mitteilungen“ in „Gospodarski Glasnik“ kmetovavce in semenarje na Štajerskem svariti pred nakupom ameriškega deteljnega semena.

Podružnicam

Benedikt, Št. Jurij v Slov. Gor., Ljutomer, Ormož, Velika Nedelja, Mala Nedelja, Ptuj, Sv. Lovrenc, Sv. Marjeta, Rogaska Slatina, Šmarje pri Jelšah, Mestinje - Št. Peter, Brežice, Zakot, Sevnica, Planina, Kozje, Videm, Št. Ilj, Maribor, Straden, Cmurek, Radgona, Apače.

Z dopisom visokega štajerskega deželnega odbora z dne 1. decembra 1908, št. 4218/II5884 je visoki deželni odbor sklenil, da se za čas od 1. januarja do 31. avgusta 1909 na mesto gospoda Janeza Belleta, ki je kot provizoričen kletarski nadzornik dobil dopust, nastavi gosp. Pirstinger, vodja deželne viničarske šole v Gornji Radgoni kot potovalni učitelj za sadje- in vinorejo v sledečih okrajih: 1. Maribor, levi dravski breg, 2. Cmurek, 3. Radgona, 4. Gornja Radgona, 5. Št. Lenart, 6. Ljutomer, 7. Ormož, 8. Ptuj, 9. Rogatec, 10. Šmarje. Prej potovalnemu učitelju Belletu razven omenjenih sodnijskih okrajev še pridelniki okraji Brežice, Sevnica in Kozje so se pridelniki potovalnemu učitelju za sadje-rejo gospodu Francu Goričanu.

To se naznanja podružnicam v zgore omenjenih sodnijskih okrajih z opombo, da se mora pri naši družbi prositi, da se delegirajo omenjeni gospodje za predavanje iz vino- in sadjereje.

V Gradcu, dne 2. januarja 1909.
Osrednji odbor c. kr. štajerske kmetijske družbe.
Attems, l. r., Juvan, l. r.,
načelnik. tajnik.

Zborovanja podružnic in krajskih društev.

Ponikva ob juž. žel. Podružnica v Ponikvi ob juž. žel. vabi vse p. n. člane in kmete na glavno in potovalno zborovanje, ki se vrši dne 17. januarja t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gospoda Antona Ošlak v Ponikvi s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdravljenje članov in gostov;
 2. predavanje c. kr. vinarskega nadzornika gospoda F. Matijašiča o vinarstvu;
 3. račun leta 1908;
 4. sprejem novih članov;
 5. vplačevanje članskih prineskov za leto 1909;
 6. volitev poslancev k generalnemu zborovanju;
 7. slučajnosti.
- Vsi člani in tudi njih sosedi se vabijo k obilni udeležbi.

Iz podružnic in krajskih društev.

Št. Ilj v Slov. gor. (Vinski sejem.) Podružnica Št. Ilj v Slov. gor. c. kr. štajerske kmetijske družbe je sklenila prirediti koncem meseca januarja v svrhu večje prodaje vina poseben vinski sejem. Ker je prirastlo v podružničnem okolišu letos zelo mnogo in dobrega vina, se kaže za to prireditve vsestransko zanimanje. P. n. članom naznanjamo, da sprejemajo prijave onih, ki mislijo poslati na ta sejem svoje vino, podružnični zaupniki po posameznih občinah, ki dajejo tudi vsa druga pojasnila. Prvi tak vinski sejem se začne v četrtek 28. januarja ob 10. uri predpoldne v dvorani gospe Štefčik.

R. Repnik, načelnik.

Št. Jur ob juž. žel. Načelstvo podružnice naznanja vsem svojim članom in sosednim podružnicam, da še ima precejšno množino 19% Tomaževe moke in 40% kalijeve soli na razpolago. Dasi se je s prvim januarjem cena umetnim gnojilom zvišala za 38 v pri meterskem centu, vendar oddaja podružnično načelstvo Tomaževo moko, dokler bo kaj zaloge, za staro ceno. Od šentjurskega kolodvora stane 19% Tomaževa moka 6 K 95 v, 40% kalijeva sol 12 K za meterski cent od podružnice proti takojšnjemu plačilu. Kmetovavci, ne zamudite ta ugodne prilike, ampak si takoj naročite 19% Tomaževo moko in 40% kalijevo sol od kmetijske podružnice v Št. Jurju ob juž. žel.

Št. Jurij ob juž. žel. Dne 6. januarja t. l. se je vršil izreden občni zbor sadjerejskega društva, ki se ga je na povabilo kmetijske podružnice udeležil tudi glavni tajnik c. kr. kmetijske družbe, gospod Franc Juvan. Društvo se je razpustilo in njegovo premoženje je prešlo v roke kmetijske podružnice. Društvo je obstajalo od leta 1882. in je ob svojem času zelo mnogo pripomoglo za povzdigo sadjereje v svojem okrožju; ko pa je štajerska dežela osnovala velike drevesnice,

eno v njegovi bližini v Celju, ki lahko daje kmetovavcem zelo lepa sadna drevesca za zelo nizko ceno, ni moglo društvo s to drevesnico tekmovali. Tako ne more društvo izpolnjevati več svojega namena, za varstvo sadjerejskih interesov pa skrbi v Št. Jurju in v okolici dovolj kmetijska podružnica. Naprosilo se je c. kr. okrajno glavarstvo, naj črta društvo iz zapisnika društev. Po občnem zboru se je vršila sklepčna odborova seja, v kateri nam je dal gospod Juvan dobrotne nasvete, o prejemu društvenega premoženja in v mnogih važnih podružničnih zadevah. Za to se mu je zahvalil gospod Drofrenikov Jožek za njegovo naklonjenost in ga prosil, naj blagovoli svojo naklonjenost podružnici še nadalje ohraniti. Bodi tudi na tem mestu omenjenemu gospodu in vsemu osrednjemu odboru izrečena najsrčnejša hvala.

Načelstvo podružnice.

Gospodarske drobtine.

(Nabral F. Šega.)

Ne pustite konj žejo trpeti. Pri težkem delu ali v vročih dnevih, ko se konji hudo pote, moramo večkrat napajati. Seveda z merom in s ciljem. Prepoten konj ne sme piti premrzle vode in preveč. Daj mu prestano in z nekaj pesti otrob zmešano vodo.

Kako naj koze molzemo. Kolikor mogoče s sklenjeno roko. Vse nategovanje in trganje moramo opustiti. Najbolje molzemo od zgoraj navzdol samo z enim pritiskom in ne vsedimo se na stran, ampak zadi koze.

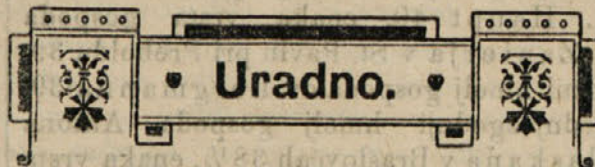
Z namakanjem travnikov moramo doseči mnogo dobre krme. Namakanje travnikov v jeseni in spomladi je zavoljo tega dobro, da dobijo dovolj hranilnih snovij in da se rast zgodaj vzbudi. Poletno namakanje ima pa namen, da se travina očesa branijo osušbe in osmoje, ter se tako dobiček osigura. Zamakanje po leti ob času suše naj nadomešča dež in iz tega sledijo pravila za uporabo. V jeseni in spomladi naj se rabi mnogo vode in delj časa, da tako dovedemo kolikor mogoče več redilnih snovij travnikom. Poletno namakanje travnikov zadostuje v manjši meri in se ponavlja v enakomernih presledkih. Mnogo vode dalj časa na istem prostoru povzroči, da se zemlja preveč ohladi in trava počasneje raste.

Škripanje vrat se lahko odpravi, ako dotični del z ospičenim svinčnikom drgnemo. Grafit je znan kot dobro mazilo.

Mlade gosi najlažje spoznamo na šibkem kljunu in na svetli barvi kože na nogah. Pri zaklani perutnini se naj gleda na to, da je meso povsodi belo in čisto, ne pa da bi imelo temne maroge ali da bi bilo celo modrikasto. Temne maroge pod kožo prihajajo od strnjene krvi in so siguren znak, da žival ni popolnoma izkravela. To pa je le takrat mogoče, ako je žival na kaki boleznini poginila in se ji je potem po smrti z nožem vrat prerezal, bi bilo videti, kakor da bi bila zaklana.

Komarji v kleti. Komarji, kateri v velikih množinah na stenah in stropu v kleti sedijo, pokonča se najhitreje, ako

se z ostro brezovo metlo, posebno v mrzlih dnevih, ko komarji ne morejo leteti, raz stene pometajo in požigajo.

Razglas.

Na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru se vrši v času od 3. do 8. februarja poučen tečaj za kletarstvo, ki je določen za vinogradnike in druge zanimance in pri katerem se bode vse važno o tem predmetu teoretično in praktično učilo.

Število udeležencev je določeno za sedaj na 20.

Prijave za udeležbo se morajo poslati do 30. januarja podpisnemu vodstvu; vsak udeleženec mora položiti 10 K za pokritje stroškov, ko vstopi.

Predavanja in pouk se vrši v nemškem jeziku.

Ravnateljstvo deželne sadje- in vinorejske šole.

3532
2-6-08

Tamošnja štv. 4155/08.

Stroji za rezanje rožja.

C. kr. poljedelsko ministrstvo je z odlokom 15. decembra 1908, štv. 48.694/1365 dovolilo nastavo sedmih strojev za rezanje rožja z umetno silo in osmih strojev z ročno močjo.

To se naznanja slavnemu osrednjemu odboru z ozirom na navedeni odlok in tukašnji dopis z dne 20. septembra t. l. štv. 2-2830/1-08 z opazko, da se bo o nastavi teh strojev kmalu poročalo.

C. kr. štajersko namestništvo.

Graško tržno poročilo.

Sejm skrmoin slamo od 28. decembra do 3. januarja 1909. Pripeljalo se je 26 vozov s 247 meterskimi stoti sena in 14 vozov s 110 meterskimi stoti slame; in je bilo poljše obiskano ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kisló od K 10.50 do K 13.50, sladko od K 11.— do K 14.—; ržena slama od K 8.50 do K 10.—; pšenična slama od K 8.40 do K 9.80, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejnz rogato živino dne 7. januarja 1909. Prignalo se je 570 volov, 190 bikov, 530 krav. 100 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic in 123 konj.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: 10 volov 18 bikov, — krav, — telet; na Gornje Štajersko 110 volov, 8 bikov, 70 krav, — telet; Predarberško: 24 volov, 6 bikov, 36 krav, — telet; v Nemčijo: 6 volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: 80 volov, 6 bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: 4 volov, — bikov, 70 krav, — telet; na Češko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Laško: 6 volov, — bikov, 64 krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 74.— do K 82.— (izjemoma K 86.—), poltolsti od K 64.— do K 72.—, suhi od K 54.— do K 62.—; voli za pitanje od K 54.— do K 62.—; klavne krave, tolste od K 52.— do K 64.—, poltolste od K 38.— do K 54.—, suhe od K 26.— do

K 36.—; biki od K 54.— do K 70.—; dojne krave do 4. teleta od K 52.—, do K 64.—, črez 4. teleta od K 44.— do K 50.—; breje od K 46.— do K 52.—; mlada živina od K 52.— do K 68.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet do K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejm klavne živine dne 8. januarja 1909. Zaklana živina: 841 telet, 3597 svinj, 44 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.08 do K 1.20; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.20 do K 1.28; nemške mesne svinje od K 1.24 do K 1.28; nemške pitanske svinje od K 1.10 do K 1.16; ogrske pitanske svinje Ia od K 1.20 do K 1.28; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.10 do K 1.16; mesne svinje od K 1.08 do K 1.22, bosnjaške pitanske svinje, debele, od K 1.— do K 1.06; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.92 do K —.98; ovce od K —.70 do K —.80; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruza		Proso	
		K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v		
Celje ..	50	12	50	11	50	9	50	9	—	8	50	9	50
Ormož ..	50	12	—	11	50	10	—	9	50	8	50	8	—
Gradec ..	50	11	50	11	25	8	75	10	17	9	25	8	25
Ljubno ..	50	14	50	10	50	9	50	9	75	—	—	—	—
Maribor ..	50	11	50	10	—	9	—	9	50	9	25	9	—
Ptuj ...	50	12	50	11	—	10	—	11	—	8	50	8	50
Inomost ..	50	14	05	11	58	—	—	10	30	—	—	—	—
Celovec ..	50	12	—	10	15	—	—	9	—	8	90	—	—
Ljubljana ..	50	12	50	9	50	9	—	9	50	8	50	—	—
Pešt ...	50	13	24	9	75	7	52	8	35	7	60	—	—
Solnograd ..	50	12	—	9	90	9	—	8	80	10	—	—	—
Dunaj ..	50	12	78	10	41	8	72	8	49	9	21	—	—
Linc ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kisló		Ržena slama		Ježna slama	
		K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v		
Celje ...	50	10	50	11	—	4	50	3	50	3	—	2	50
Ormož ..	50	10	—	10	—	7	—	6	50	3	—	2	80
Gradec ..	50	11	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ..	50	—	—	13	—	6	—	5	—	5	—	6	75
Maribor ..	50	8	50	11	—	6	—	—	—	4	—	3	50
Ptuj ...	50	9	50	10	50	7	—	6	—	4	50	3	50

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 25. januarja v Slovenjem Gradcu**, v Gleinstättnu**, okr. Arvež; v Studenich**, okr. Slovenji Gradec; v Koprivnici**, okr. Kozje.

Dne 26. januarja v Ormožu (svinjski sejem.)

Dne 27. januarja v Mariboru*; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem ščetinarji), okr. Kozje.

Dne 28. januarja v Gradcu*, na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Artičah**, okr. Brežice.

29. januarja v Rajhenburgu*, okr. Sevnica.

30. januarja v Brežicah (svinjski sejem).

1. februarja v Dobovi**, okr. Brežice; v Vojniku**, okr. Celje; v Jurkloštru**, okr. Laško; v Ormožu*; v Celju*.

3. februarja pri Sv. Jakobu-Kalobje*, okr. Celje; v Trbovljah**, okr. Laško; na Zelenem Travniku**, okr. Ivnic; pri Sv. Juriju ob Ščavnici**, okr. Gornja Radgona; v Jarenini*, okr. Maribor; na Spodnji Poljskavi*, okr. Slovenja Bistrica; v Ormožu (svinjski sejem); na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Radgoni*; v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Lučah (sejem z drobnico); okr. Arvež.

4. februarja na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem).

5. februarja na Spodnji Poljskavi (svinjski sejem); v Slovenji Bistrici; pri Sv. Petru pod Sv. Gorami**: okr. Kozje.

6. februarja v Gornjem Gradu**: v Brežicah (svinjski sejem).

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Stanje članov zveze gospodarskih zadrug
na Štajerskem koncem leta 1908.

A. Posojilnice rajfajznovke.

I. Na Gornjem Štajerskem . . . 73

1. Admont, 2. Aich, 3. Arndorf,
4. Aigen pri Irningu, 5. Berndorf,
6. Breitenau, 7. Bretstein, 8. Bruck
ob M., 9. Donnersbachau, 10. Etmiszel,
11. Fohnsdorf, 12. Gams pri Hieflau,
13. Grasnica, 14. Gröbming, kato-
liška župnija, 15. Gröbming, evan-
geljska župnija, 16. Hafendorf, 17. Haf-
ning, 18. Halltal, 19. Kammern,
20. Kleinlobming, 21. Kleinsölk,
22. Krakaudorf, 23. Krieglach,
24. Kumpitz, 25. Landl, 26. Lassing,
27. Laßnitz, 28. Mitterndorf pri Aussee,
29. Mühlen, 30. Murau, 31. Mürzhofen,
32. Neuberg ob Muri, 33. Niklasdorf,
34. Obdach, 35. Oberwölz, 36. Öblarn,
37. Pernegg, 38. Pichl pri Aussee,
39. Pichl pri Schladmingu, 40. Pöls,
41. Proleb, 42. Pürgg, 43. Puster-
wald, 44. Ranten, 45. Scheifling,
46. Schöder, 47. Spielberg, 48. Sv. Jurij
nad Muravo, 49. Sv. Katarina na
Lamming, 50. Sv. Lovrenc pri Knittel-
feldu, 51. Sv. Lovrenc v Mürztalu,
52. St. Marein v Mürztalu, 53. Sankt
Marein pri Knittelfeldu, 54. St. Marein
pri Neumarktu, 55. Sv. Marjeta pri
Knittelfeldu, 56. Sv. Martin na Salcavi,
57. St. Mihael ob Ljubnem, 58. Sv.
Ožbald pri Oberzeiringu, 59. Sv. Peter
na Kammersbergu, 60. Sv. Štefan ob
Ljubnem, 61. St. Wolfgang pri Ob-
dachu, 62. Stadl, 63. Stanz pri Kind-
bergu, 64. Tauplitz, 65. Teufenbach,
66. Tragöb, 67. Turnau, 68. Untertal,
69. Unzmarkt, 70. Veitsch, 71. Weiß-
kirchen, 72. Weng, 73. Wörschach.

II. Na Srednjem Štajerskem . . . 168

1. Apače, 2. Altenmarkt, 3. Aller-
heiligen pri Wildonu, 4. Anger,
5. Bairisch - Kölldorf, 6. Birkfeld,
7. Blumau, 8. Dobl, 9. Dechantskirchen,
10. Deutsch-Feistritz, 11. Edelstauden,
12. Eggersdorf, 13. Eichberg, 14. Eis-
bach, 15. Etzersdorf, 16. Fehring,
17. Feldkirchen, 18. Fischbach,
19. Gabersdorf, 20. Gomilica, 21. Gams
pri Stainzu, 22. Gasen, 23. Geisttal,
24. Gersdorf, 25. Glanz, 26. Glein-
stätten, 27. Gnies, 28. Gossendorf,
29. Dorf Gleichenberg, 30. Grafen-
dorf, 31. Gralla, 32. Gratwein,
33. Gr. Hartmannsdorf, 34. Groß-
Stübing, 35. Groß - Wilfersdorf,
36. Gschmaier, 37. Hainersdorf,
38. Hainsdorf, 39. Obrajna, 40. Hasel-
bach, 41. Hausmannstätten, 42. Heil.
Kreuz na Waasen, 43. Hengsberg,
44. Hirnsdorf, 45. Hitzendorf,
46. Hochenegg pri Ilzu, 47. Hof,

Prenos . . . 241

Prenos . . . 241

48. Jagerberg, 49. Jagernigg, 50. Ilz,
51. Kainach, 52. Kaindorf, 53. Kapfen-
stein, 54. Kirchberg, 55. Kitzegg,
56. Klek, 57. Koglhof, 58. Köppel-
reith, 59. Kranach, 60. Krottendorf,
61. Kumberg, 62. Lang, 63. Lipnica,
64. Leitersdorf, 65. Lichendorf,
66. Lieboch, 67. Ligist, 68. Lipsch,
69. Loipersdorf, 70. Lödersdorf,
71. Lugatz, 72. Maierdorf, 73. Maria-
trost, 74. Mauritzen, 75. Mariazell na
Eichkoglu, 76. Mietsdorf, 77. Mitter-
na Rabi, 78. Mitterlabill, 79. Mo-
driach, 80. Mooskirchen, 81. Mühl-
dorf, 82. Nestelbach, 83. Nestelberg,
84. Naintsch, 85. Neudau, 86. Neudorf,
87. Oberhaag, 88. Ödt, 89. Paldau,
90. Petersdorf, 91. Poppendorf,
92. Pöllauberg, 93. Prebensdorf,
94. Prebuch, 95. Preding, 96. Puch,
97. Rabenwald, 98. Rannersdorf,
99. Ratschendorf, 100. Ratten,
101. Reichendorf, 102. Rettenegg,
103. Schildbach, 104. Schirmdorf,
105. Schöpfendorf, 106. Sebersdorf,
107. Seibersdorf, 108. Semriach,
109. Sinabelkirchen, 110. Söchau,
111. Spielfeld, 112. Sv. Andrej v
Sausalu, 113. St. Bartolmä pri Grat-
weinu, 114. Sv. Jurij na Stiefingi,
115. Sv. Janž v Puščavi, 116. Sv. Janž
v Saggautalu, 117. Sv. Jožef pri
Stainzu, 118. St. Kathrein v Offenecku,
119. Sv. Marjeta pri Lebringu,
120. Sv. Magdalena na Lembergu,
121. St. Marein am Pickelbachu,
122. Sv. Marjeta na Rabi, 123. Sv.
Nikolaj nad Draßlingo, 124. Sv.
Nikolaj v Sausalu, 125. Sv. Ožbald
pri Plankenwartu, 126. Sv. Peter na
Ottersbachu, 127. Sv. Rupert na Rabi,
128. St. Štefan ob Gratkornu,
129. Sv. Štefan v Rožni Dolini,
130. Sv. Štefan ob Stainzu, 131. Sv.
Vid ob Gradcu, 132. Sv. Vid na
Vogau, 133. Stainz, 134. Stallhofen,
135. Stanz pri Cmureku, 136. Stiwoll,
137. Straden, 138. Strallegg, 139. Straß
pri Spielfeldu, 140. Straßgang,
141. Stubenberg, 142. Tautendorf,
143. Tieschen, 144. Tilmitsch,
145. Trautmannsdorf, 146. Tregist,
147. Unterbuch, 148. Unterlamm,
149. Unterpurkla, 150. Unterrakitsch,
151. Unterrohr, 152. Übersbach,
153. Wagerberg, 154. Waltersdorf,
155. Weinburg, 156. Weißenbach,
157. Weitendorf, 158. Weixelbaum,
159. Wetzawinkel, 160. Zeleni Travnik,
161. Windisch-Pöllau, 162. Windisch-
Hartmannsdorf, 163. Winzendorf,
164. Wolfsberg, 165. Wölling,
166. Wörth, 167. Wundschuh,
168. Ziprein.

Prenos . . . 241

Prenos . . . 241

III. Na Spodnjem Štajerskem 29

1. Dobova pri Brežicah, 2. Dobje
pri Planini, 3. Sv. Trojica v Slov.
Gor., 4. Kapele, 5. Hoče, 6. Ruše,
7. Marija Devica v Puščavi, 8. Gornja
Radgona, 9. Polenšak, 10. Ranca,
11. Razvine, 12. Radvanje, 13. Zdole,
14. Žusem, 15. Sv. Barbara v Halozah,
16. Sv. Barbara pri Mariboru, 17. Sv.
Lenart v Slov. Gor., 18. Sv. Lovrenc
v Slov. Gor., 19. Sv. Marjeta pri
Moškanjih, 20. Sv. Marko pri Ptuju,
21. Sv. Miklavž pri Ormožu, 22. Sv.
Rok ob Sotli, 23. Sv. Rupert,
24. Sv. Vid pri Planini, 25. Žetale,
26. Bizeljsko, 27. Velenje, 28. Selnica,
29. Cven.

Torej skupaj . . . 270
(Dalje sledi.)

II.

Poročilo glede blagovnega prometa zveze.

1.

Razglas
glede naročevanja travinega in deteljinega
semenja.

Med posredovanji zveze v korist štajer-
skega kmetijstva zavzema oskrbovanje
deteljinega ali travinega semena ozi-
roma njunih mešanic za kmetovavce, ki
ga oskrbuje zveza po naročilu štajerskega
deželnega odbora, posebno važno mesto.

Zveza lahko deteljino seme, ki ga
vpošljejo njeni člani, na posebnem (Ro-
berjevem) stroju za čiščenje deteljinega
semena popolnoma očisti; potem ga
preišče gospodarskokemična deželna preis-
kuševalnica in kontrolna postaja v Gradcu,
ali nima predenice. Če je nima, se plom-
bira (zapečati) in potem ga zveza prodaja.

Zveza kupi vsa semena zajamčeno in
jih da pred prodajo še enkrat preiskati
od c. kr. kontrolne postaje za semena na
Dunaju, tako, da se kmetom ni treba
prav nič bati, da bi dobili manj vredno
seme.

Ker je kultura travnikov, oziroma de-
telje zelo važna in ker je v veliko korist
našim kmetom, če se pospešuje, je po-
trebno, da porabijo kmetje to ugodno
priliko pri zvezi in se obrnejo nanjo, če
rabijo deteljino ali travino seme.

Predno si napravimo kak travnik,
moramo vedeti, ali naj bo trajen ali za-
časen, ker se po tem ravna izbira semena.
Pri deteljščih moramo gledati na to, ali
jih hočemo kositi 2, 4 ali 6 let.

Množina semena se ravna po vrsti
travnika ali deteljšča in po danih kra-
jevnih in zemeljskih razmerah. V dobrih
gnojenih tleh bomo rabili manj semena
ko v slabih, slabo gnojenih.

Splošno veljajo sledeče številke:

Za 1 oral trajnega travnika se rabi
27—32 kg semena,

za 1 ha trajnega travnika se rabi 48—56 kg semena,
za 1 oral začasnega travnika se rabi 23—26 kg semena,
za 1 ha začasnega travnika se rabi 43—46 kg semena,
za 1 oral deteljišča se rabi 17—19 kg semena,
za 1 ha deteljišča se rabi 30—32 kg semena,
za 1 oral čiste detelje se rabi 12 kg semena,
za 1 ha čiste detelje se rabi 20 kg semena.

Pri naročilih naj se navede, ali se želi mešanica travnega semena in ali za trajne ali začasne travnike, ali pa mešanica z deteljo in pri tej, ali za 2, 4, 6 letno košnjo; po tem se namreč ravna izbira posameznih travnih in deteljinih semen in način mešanja.

Pri travnem semenu je le 20% deteljinega, pri deteljičini mešanici pa 80%.

Pri sestavljanju posameznih mešanic ravnamo zelo vestno in strokovnjaško ter je oziramo na različne načine travnikov in deteljišč in na zemljo. Ker so pri naših mešanicah najdražja deteljna semena, so naše mešanice seveda dražje ko druge.

Naročila prosimo najpozneje do 31. januarja 1909, pri poznejših naročilih

ne prevzemamo nobene odgovornosti glede spremenjene cene ali roka.

1. Pri naročilih naj vsakdo napiše ime, bivališče, pošto, železniško postajo jasno in razločno.

2. Naj se navede rok za dobavo in ali se naj pošlje blago po pošti ali po železnici, kot brzo ali tovarno blago.

3. Vprašanja zveze o kakih nejasnostih se naj takoj odgovorijo, ker ne prevzame zveza za zamude, ki nastanejo vsled počasnega odgovarjanja, nobene odgovornosti.

4. Naročila pri zvezi se lahko odpovedo ali spremenijo le tako dolgo, dokler še naročeno blago ni oddano na pošto.

5. Naročila se nam naj pošljejo kolikor mogoče skupno s pomočjo pri zvezi včlanjenih zadrug, posojilnic in podružnic c. kr. kmetijske družbe, ker se s skupnim naročevanjem ne prihranijo samo veliki zneski pri pošti, ampak tudi zato, ker gre izvršitev takih naročil mnogo hitreje.

Zveza daje drage volje interesentom pojasnila o napravi, popravi in pomladitvi travnikov, odgovori tudi na vsa druga vprašanja, ki spadajo v njen delokrog.

2.

Oglas

našim članicam, oziroma podružnicam c. kr. kmetijske družbe glede nakupa semena rdeče detelje.

Ker se je sedaj začelo po večini že z mlaticvijo semena rdeče detelje, si dovoljuje zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem opozarjati vse člane (zadruge, društva in posamezne osebe) s posebnim ozirom na oglas, ki ga je priobčila že 1. novembra na tem mestu na to, da hoče potrebno semenje rdeče detelje nakupiti v prvi vrsti naravnost pri svojih članih.

Zveza prosi zato vse one člane, ki bi lahko oddali semenje rdeče detelje, da si tudi v manjših množinah ko 100 kg naj ji pošljejo zanesljiv povprečni vzorec 10 dkg težak. Tega bo potem preiskalo tukajšnje preiskovališče na predenico in na odpadke. Na podlagi tega preiskovanja se bo določila zanj cena.

Zveza hoče članom glede cene kolikor je mogoče ustreči in upa, da se bodo poslužili te ugodne prilike.

3.

Dobava Tomažev moke.

Ker je zvezin sklep izčrpan, lahko oddaja male količine le iz skladišč, dokler je kaj zaloge, cele vagone pa za poznejši čas, brez obveznosti za količino in ceno.

Anton Löschnigg

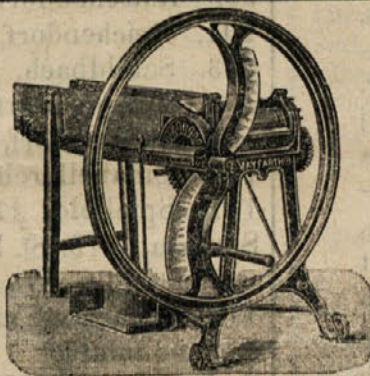
veletržec s papirjem, Gradec, Griesgasse 4

priporoča:

Debeli papir za vlaganje v sode in zaboje za jabolka. Zavojni papir za namizno sadje. Fino papirjevo volno za opremljanje in zavijanje jabolčnih jerbason in zabojev. Bele in barvaste zrezke svilenega papirja za nalaganje. Etikete, servijete in vrečice za sadje. Pravi pergamentni zavoj v zvitkih za pošiljanje sadja, perotnine, grozdja, sira, nadalje Hofhelmske in dunajske pase za lovljenje mrčesa, lim in naliman papir v zvitkih za lovljenje gosenic.

40a—24

Vzorci in ceniki na razpolago.

Stroje za pripravljanje krme

rezi, rezanje repe, mline za debelo moko, parnice za krmo, kotljaste peči, sesalke za gnojnico izdelujejo in pošiljajo v najnovejših in priznanih izdelkih

Ph. Mayfarth & Co.
tvornice za gospodarske stroje, livarne in parne kovačnice

Dunaj, II. Taborstrasse 71.

Ceniki brezplačno in poštino prosto. Iščo zastopnikov in preprodajalcev. 398—6

Dendrin

391a—12

(v vodi takoj raztopljiv drevesni karbolinej) v zimi 1908 sijajni uspehi!

Cenike, priznanja, vzorce pošilja brezplačno:

Carbolineum - Fabrik R. Avenarius
Amstetten (Nižje Avstrijsko.)

Osredni biró:
DUNAJ, III, Bechardgasse 14.

Subvencijski merjasci.

Naši cenjeni člani bodo dobili po možnosti in sredstvih, ki so na razpolago, subvencijske merjasci le tedaj, če nam bodo vposlali pravilno izpolnjene reverze s 30 K za vsakega merjasca potom podružnic najpozneje do 15. marca.

Praviloma se lahko na enem kraju nastavi le en merjasec; če se jih rabi več, mora načelstvo podružnice to potrditi.

V Gradcu, 1. januarja 1909.

17—W

Od osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Strihnin

zanesljivo učinkujoč, razpošilja za zatiranje roparic

Julij Bittner

c. in kr. dvorni dobavnik
lekarnar, Reichenau
na Nižje Avstrijskom.

Prošnje za strup dragevolje poskrbi, če se naznani zahtovana količina.

Zelo priporočljiva vaba za lisice, s katero se namazejo izpostavljeni grizljeji, tuba za 1 krono.

O učinku tega strupa nam pišejo:

Dornbirn, 17. febr. 1908.

S poslanim strihninom sem zelo zadovoljen. Na deset grizljejev, zavrtih v gamzov loj, sem dobil 10 lisic.

Glocker, nadzornik lova.

Proseč, 17. januarja 1908.

Od Vas poslan strihnin in vaba sta se izvrstno obnesla. Zastrupil sem z njima dve beli in eno žlahtno kuno.

Ruci Fibich, 48a—2

upravitelj pri kuezih Turjačanih.

Cepike

Ia kvalitete vseh običajnih trsnih vrst na navadnih podlagah

imajo na prodaj: I. štajerska trsničarska zadruga, pošta Juršinci pri Ptuj, trsničarska zadruga pri Sv. Bolfenku pri Središču, trsničarska zadruga v Ljutomeru, trsničarska zadruga v Žetalah pri Rogatcu. Ceniki se na zahtevo pošljejo brezplačno. 862a—12

Gospodje naročevalci

se uljudno naprosijo, da se pri naročevanju blaga sklicujejo na naš list.

Superfosfate

rudninske in živalske, izvrstno, zanesljivo in ceno fosforjevo gnojilo za vsako zemljo.

Vsebinska strogo zajamčena. Zajamčen hiter učinek, največji pridelek.

Neobhodno potrebno za spomladno setev.

Nadalje

amonijakove, kalijeve in soderne litarske superfosfate

pošiljajo vse 83a—12

tvornice za umetna gnojila, trgovci, kmetijske podružnice in društva.

Pisarna: Praga, Na Přikopech 17.

Rusko laneno seme,

naravnost naročeno, je prišlo. Naročila štajerskih kmetovavcev po znižani ceni 30 v za kg z zavojem, sprejema pisarna kmetijske družbe v Gradcu, Stempfergasse 2/II, če se zajedno nakaže znesek. Odda pa se vedno le več pošiljatev skupaj, torej ne z obratno pošto.

Če se rabi manj ko 5 kg, naj še kdo drugi poleg naroči.

Prosi se za natančen naslov in označbo pošte, oziroma železniške postaje.

V Gradcu, 1. januarja 1909.

16—W

Od osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.